

**UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ**

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta broj: 14-2023. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada *Skriveni glasovi bit generacije: poetike pjesnikinja i prozaistkinja* kandidatkinje Ksenije Medenice (broj indeksa 4/20), Studijski program za engleski jezik i književnost, u sljedećem sastavu: prof. dr Aleksandra Nikčević-Batrićević, prof. dr Marija Knežević i prof. dr Saša Simović. Komisija Vijeću podnosi Izvještaj o ocjeni master rada.

IZVJEŠTAJ O OCJENI MASTER RADA

Master rad *Skriveni glasovi bit generacije: poetike pjesnikinja i prozaistkinja* kandidatkinje Ksenije Medenice napisan je na devedeset i šest strana. Pored uvodnih napomena, radne biografije kandidatkinje i izjave o akademskoj čestitosti, te sažetka sa ključnim riječima datim na crnogorskom i engleskom jeziku, osnovnu strukturu rada čine sljedeća poglavlja: „Uvod“, „Socio-kulturi kontekst poslijeratnog perioda u Americi i njegov uticaj na književnost“, „Tradicijom protiv tradicije“, „Biti cool prije drugih“, „I muze umiju da pišu“, „Zaključak“ i „Literatura“.

Koncepcija rada

U uvodnom poglavlju kandidatkinja nas upoznaje sa problemom neprepoznavanja i nedovoljnog vrednovanja ženskog pisanja uopšte, a zatim se osvrće na djelo članica *bit* pokreta. Kandidatkinja obrazlaže temu i cilj istraživanja, apostrofirajući osnovna istraživačka pitanja kojima se u radu bavi. Uočavajući da je rad članova *bit* pokreta kritički istražen, dok je rad članica istog pokreta ostao zanemaren, kandidatkinja pokušava da istakne značaj rada tri spisateljice u okviru pokreta i to prikazujući diverzitet njihovog stvaralaštva u različitim književnim vrstama. Poslije pregleda prethodnih istraživanja i osvrta na malobrojne kritike u pogledu ženskog stvaralaštva, Medenica zaključuje da je stvaralaštvo *bit* književnica još uvijek nepoznato publici iz regiona, kao i da su u svijetu malobrojna istraživanja koja se bave navedenom tematikom.

U prvom poglavlju, „Socio-kulturni kontekst poslijeratnog perioda u Americi i njegov uticaj na književnost“, kandidatkinja ukazuje na osnovne karakteristike života na sjevernoameričkom tlu po završetku Drugog svjetskog rata, kao i na napredak u različitim sferama života koji je zmijenio status žene kao i njenog umjetničkog djelovanja. Kandidatkinja ovo poglavlje dodatno proširuje naslovima „Karakteristike *bit* pokreta“, u kojem nas upoznaje s osnovnim poetskim karakteristikama pokreta, njegovim nastankom i predstavnicima koji ga čine, te tematskim i motivskim okvirima *bita*, dok u poglavlju „Žene u *bit* pokretu“ ističe značaj postojanja kritičkih osvrta na žensko stvaralaštvo, te ukazuje na dvije postojeće klasifikacije poetika *bitnica*. U ovom poglavlju kandidatkinja ističe rad Rone Džonson, istaknute istraživačice koja se bavila prisustvom feminističkih ideja u okviru *bit* pokreta. Ovo poglavlje se zaključuje isticanjem važnosti ženskog umjetničkog djelovanja kao jednakog muškom.

Drugo poglavlje naslovljeno je „Tradicijom protiv tradicije“ i posvećeno je stvaralačkom opusu Dajan di Prime i njenom najznačajnijem poetskom djelu, zbirki pjesama *Loba*. Oslanjajući se na nalaze teoretičarki i teoretičara iz prethodnog poglavlja, Medenica je ovo poglavlje podijelila na sljedeće djelove u kojima se analizira magnum opus pomenute spisateljice: „Biografske crtice iz života Dajan di Prime“ u kojem njeno djelo povezuje sa različitim fazama njenoga života. U poglavlju „*Loba*: teme i motivi“ kandidatkinja nas uvodi u tematski i motivski okvir zbirke pjesama, dok u nastavku, u posebnim djelovima, analizira one koji su najznačajniji i najprisutniji: „Spiritualnost u *Lobi*“, poglavlje u kojem ukazuje na prisustvo različitih duhovnih praksi čijom se kombinacijom stvara ujedinjujuća religija koja obuhvata hrišćanstvo, budizam, ali i starosjedilačka vjerovanja. U dijelu rada naslovljenom „Mitologija u *Lobi*“ sagledavaju se različiti mitološki okviri i ukazuje na dekonstrukciju klasičnog mita radi stvaranja ujedinjujuće mitologije u čijem je središte žena. U završnom poglavlju posvećenom Di Priminom stvaralaštvu pod naslovom „Ko je *Loba*?“ kandidatkinja pristupa analizi književnog lika *Lobe* za koju zaključuje da je figura koja ima svojstvo metamorfoze iz žene u vučicu, te da je *Loba* svaka žena na ovom svijetu.

U trećem poglavlju Medenica razmatra prozno djelo Džojse Džonson i to kroz poglavlje „*Biti cool prije drugih*“ koje služi kao uvodno poglavlje nakon kojega slijede dalji segmenti priče, naslovljeni na sljedeće načine: „Biografske crtice iz života Džojse Džonson“ u kojem pristupa životu spisateljice i uticajima na njenu poetiku kroz poglavlje „Poetika spisateljice i njeni uzori“, zatim nas kroz poglavlje „*Hajde, pridruži se igri*: analiza tema i motiva“ uvodi detaljno u tematske cjeline romana koje povezuje sa karakteristikama *bita*, dok kroz poglavlje „*Suzan kao prototip bitnice*“ predstavlja glavnu junakinju kao pripadnicu predgradskoga kruga s osjećajem alijenacije od konvencionalnih normi i obaveza.

U četvrtom dijelu rada, naslovljenom „*I muze umiju da pišu*“, Medenica razmatra memoarsku prozu Kerolin Kasidi, svjedokinju i hroničarku nastanka i razvoja pokreta i to kroz tri poglavlja. U poglavlju pod naslovom „*Život i djelo Karolin Kasidi*“ ona dovodi u vezu uticaje iz svakodnevnog života prepunog domaćih obaveza i umjetnost, dok u poglavlju pod naslovom „*Izvan puta: dvadeset godina sa Nilom Kasidijem, Džekom Keruakom i Alanom Ginzbergom*“ ukazuje na značajne periode života koji su opisani u memoarima, analizira likove kroz prizmu Kasidinih osjećanja, te na kraju u poglavlju „*Pisanje o svakodnevnom životu u okviru književnosti*“ ističe problem zauzetosti žene isključivo kućnim obavezama, otkrivajući nam svijet koji u prozi muških predstavnika pokreta nije bio predstavljan.

U zaključku Medenica ukazuje na problem maloga broja kritičkih osvrtâ vezanih za žensko stvaralaštvo u okviru *bit* pokreta, te na pojedinačne ostvrte, kroz podsjećanje na svako od poglavlja posvećenih najistaknutijim predstavnicama *bitničkog* kruga. Izborom zbirke pjesama, romana i memoara, Medenica je pokušala da zađe u poetsko i prozno stvaralaštvo, te da poveže različite književne vrste kroz jedinstvo u tematskom i motivskom smislu.

Literatura sadrži ukupno trideset i tri reference koje su korištene u radu, od kojih tri reference čine primarni izvori.

Metode i predmet istraživanja

Medenica se u svom master radu koristi različitim metodama nauke o književnosti i humanističkih nauka uopšte. U toku pisanja kandidatkinja se koristila deduktivnom metodom, odnosno, iz opštih tvrdnji izvela je zaključke, a zatim je induktivnom metodom iz pojedinačnih činjenica dolazi do opšteg zaključka. Empirijskom metodom kandidatkinja je pristupila

prikupljanju naučnih činjenica na temelju utvrđenih zakonitosti, a potom je eksplorativnom metodom izučila oblast koja sadrži dosta nepoznatog.

Kandidatkinja je istraživanje usmjerila ka naučnim radovima u kojima su u fokusu opšte poetske karakteristike bitnika i bitnica, kao i onima čiji je fokus na socio-kulturnom kontekstu poslijeratnog perioda u Americi i njegovom uticaju na literarnu scenu.

Medenica se služi i komparativnom metodom koja joj je pomogla da pronađe sličnosti i / ili razlike u pisanju Di Prime, Džonson i Kasidi. Metodom analize ona je raščlanila složene misaone tvorevine na jednostavnije, a postupkom sinteze povezala je odnose u jedinstvene cjeline. Koristeći strukturnu analizu ispitala je odnose među elementima strukture predmetnosti i metafizičnosti djela. Podaci do kojih je došla istražujući postojeće, a malobrojne naučne radove koji se odnose na ovu tematiku, izložila je interpretativnom, odnosno opisnom metodom. Dobijeni materijal je dalje sistematično uređen u logičke grupe naučnog saznanja kroz upotrebu instrumenta i postupaka nauke o književnosti, kao i proceduralnim definicijama koje ona dijeli sa drugim humanističkim naukama.

Istraživačka pitanja

Kandidatkinja polazi od pitanja: Koji su razlozi (ne)prepoznavanja imenovanih spisateljica kao članica pokreta? Koje su individualne, a koje kolektivne odlike njihovog pisanja? Koji kulturološki, politički i socijalni aspekti su uticali na njihovo stvaralaštvo? Vodeći se navedenim pitanjima kandidatkinja ističe značaj ženskog djelovanja u okviru pokreta. Odgovarajući na postavljena pitanja, ona dolazi do zaključka o postojanju podžanra u okviru bitničkog stvaralaštva koji se odnosi na žensko pisanje o svakodnevnim životnim temama koje su isključene ili gotovo zabranjene u književnosti koju su stvorili njihovi savremenici.

Radna hipoteza ovog istraživanja oslanja se na relevantne stručnjake iz oblasti književnosti, filozofije i psihologije koji se bave istraživanjem bitničkog stvaralaštva, kako ženskog, tako i muškog, što je poslužilo kao uporište za potvrđivanje hipoteze.

Zaključci i naučni doprinos

Master rad *Skriveni glasovi bit generacije: poetike pjesnikinja i prozaistkinja* kandidatkinje Ksenije Medenice potvrđuje postavljene hipoteze i doprinosi kritičkom i analitičkom čitanju djela *bitnica*. Ksenija Medenica je na studiozan i teorijski utemeljen način predstavila rezultate istraživanja. Uspjela je da pokaže značaj prikazivanja druge, često skrivene strane pokreta na izuzetan način, prikazavši da vješto vlada književnoteorijskom terminologijom i da je izuzetna prevoditeljka kako sekundarnih izvora, tako i odlomaka iz književnih tekstova pomenutih stvarateljki.

Pošto je ustanovljeno da ne postoji obuhvatno istraživanje tri analizirana djela, ova analiza pomenutih djela tri predstavnice bit pokreta rezultirala je prvim tekstom ovakve sadržine u regionu i iz tog razloga ovaj rad predstavlja značajan referencijalni tekst za druge istraživače u ovoj oblasti, čime će posebno doprinijeti razvoju studija amerikanistike u regionu i šire. Ovo istraživanje takođe će biti primjenljivo u analizi književnih ostvarenja drugih autorki *bit* pokreta, što otvara mogućnost mnogih komparativističkih istraživanja.

S obzirom na to da su osnove istraživanja sprovedene sa fona feminističke književne teorije i kritike, ovaj rad može podstaći razvoj feminističke teorije i kritike i biti vrsta podsticaja na putu

njenog punopravnog prihvatanja i što boljeg razumijevanja. Takođe, ona može podstaći slična istraživanja poetika ostalih članica bitničkog pokreta, a čiji rad nije temeljno istražen, naročito na našem govornom području. Na kraju, na osnovama ovog istraživanja biće moguće zasnovati različite translatološke analize. Posljednja tvrdnja svoju validnost pronalazi u činjenici da analizirana djela nijesu prevedena na crnogorski, srpski, bosanski ili hrvatski jezik, što je unekoliko usporavalo istraživanje. Ove činjenice mogu poslužiti kao inspiracija budućim naučnicima i prevodiocima da se posvete prevodima i daljem istraživanju te povećavanju postojećeg broja djela vezanih za stvaralaštvo bitnica na našim govornim područjima.

Komisija predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da prihvati izvještaj o master radu kandidatkinje Ksenije Medenice i da odobri javnu odbranu pomenutog master rada.

KOMISIJA

prof. dr Marija Krivokapić, predsjednica komisije

prof. dr Aleksandra Nikčević-Batrićević, mentorka

prof. dr Saša Simović, članica komisije

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predlažem da Komisiju za odbranu master rada *Skriveni glasovi bit generacije: poetike pjesnikinja i prozaistkinja* kandidatkinje Ksenije Medenice (broj indeksa 4/20), Studijski program za engleski jezik i književnost, smjer: Nauka o književnosti, čine:

- prof. dr Aleksandra Nikčević-Batrićević, mentorka;
- prof. dr Marija Krivokapić, predsjednica komisije;
- prof. dr Saša Simović, članica komisije.

S poštovanjem,

prof. dr Aleksandra Nikčević-Batrićević

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
Primljeno	22.04.2025.		
Brg. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
03	377/4		